

**Коломийський індустріально-педагогічний фаховий
коледж**

Циклова комісія виробничих технологій

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник директора з
навчальної роботи
 Мороз О.В.
«__» __ 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ХУДОЖНЯ ОБРОБКА МАТЕРІАЛІВ

для студентів освітньо-професійного ступеня «Фаховий молодший бакалавр»

за освітньо-професійною програмою «Виробництво харчової продукції»

**за спеціальністю 015.37 «Професійна освіта. Аграрне
виробництво, переробка сільськогосподарської продукції
та харчові технології»**

за галуззю знань 01 «Освіта/Педагогіка»

Коломия 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «художня обробка матеріалів» для студентів освітньо-професійного ступеня «Фаховий молодший бакалавр» за освітньо- професійною програмою «Виробництво харчової продукції» за спеціальністю 015.37 «Професійна освіта. Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології» за галуззю знань 01 Освіта/Педагогіка 20213 р. – 10 с.

Розробники: *Гушок Т. А.*

.....
.....
.....

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії виробничих технологій

Протокол від *№1* *31.08.2023*

Голова циклової комісії *Тесля Д. С.*

(підпис) (прізвище та ініціали)

«.....» 2023 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників		Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
		7 семестр	
Загальний обсяг навчальної дисципліни	кредитів ЄКТС	3	
	годин	90	
Загальна кількість аудиторних годин		66	
з т.ч.: - лекції		18	
- практичні		48	
- семінарські		-	
- лабораторні		-	
Самостійна робота, год.		24	
Курсова робота/проект		-	
Форма підсумкового контролю		залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робочу програму складено на основі навчальної програми «художня обробка матеріалів» для студентів освітньо-професійного ступеня «Фаховий молодший бакалавр» за освітньо - професійною програмою «Виробництво харчової продукції» за спеціальністю 015.37 «Професійна освіта. Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології» за галуззю знань 01 Освіта/Педагогіка

Мета надати можливість студентам ознайомитись з більшістю способів художньої обробки деревини ,та деревних матеріалів. Основним завданням курсу є практичне оволодіння прийомами обробки матеріалів і виконання роботи з окремих видів декоративно -ужиткового мистецтва ,а також вироблення учнями використовувати набуті знання у педагогічній і практичній діяльності майбутніх учителів.

Вивчення навчальної дисципліни – підготувати висококваліфікованих, спеціалістів у практичному викладанні матеріалу. На заняттях студенти оволодівають основами техніки лозоплетіння знайомляться із зразками робіт народних та професійних майстрів ,на основі яких розробляють власні ескізи і виконують роботу в матеріалі

При виконанні роботи в матеріалі має бути забезпечене дотримання правил безпечної праці ,вимоги санітарії та гігієни.

Завдання:

1) розкриття змісту художньої обробки матеріалів в структурі творчої перетворювальної діяльності;

2) визначення суті, змісту методів і засобів композиційного формоутворення у процесі проектування художніх виробів та розробки орнаментів;

3) виробити та удосконалити навички з проектування та виготовлення художніх виробів з різних матеріалів;

4) розкриття історичних етапів розвитку художніх технік оздоблення різних матеріалів;

5) розкриття змісту та особливостей технік та технологічних прийомів художнього оздоблення матеріалів.

6) оволодіння майбутніми вчителями технологій вміннями виконувати художнє оздоблення виробів з різних матеріалів.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування компетентностей: Вивчення художньої обробки матеріалів формує естетичний смак учнів, дозволяє озброювати їх технічними і технологічними знаннями, розвивати трудові уміння і навички, вести психологічну і практичну підготовку до трудового навчання.

Художній обробці можуть зазнавати самі різноманітні матеріали - деревина, метал, тканина, шкіра, папір, глина і т. д. Існує велика різноманітність техніки і технологій, за допомогою яких виконується даний вигляд обробки матеріалів - різьблення, розпис, інкрустація, маркетрі, карбування, плетіння, оригамі. У процесі вивчення художньої обробки потрібно розкрити різноманіття видів художньої обробки матеріалів, ознайомити учнів з історією їх розвитку і технологією виконання, навчити приемам виконання найбільш поширених видів художньої обробки матеріалів, розвивати естетичний смак, виховувати прагнення вдосконалити знання, уміння і навички, що прививаються в процесі вивчення предмету.

Очікувані результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- етапи та способи проектування виробів з художнім оздобленням;
- правила техніки безпеки і протипожежної безпеки;
- правила раціональної організації робочого місця;
- характеристику і будову контрольно-вимірювальних інструментів;
- характеристику і будову робочих інструментів та пристроїв призначених для художнього оздоблення деревини, тканини, глини паперу та ін.
- основні відомості про ЄСКД, правила виконання зображень на кресленнях;
- програму з трудового та профільного навчання загальноосвітньої школи;
- історію розвитку і традиції художньої обробки матеріалів з деревини та ін.;
- теоретичні основи художніх професій, роботи майстрів і народних умільців;
- різновидність технік та технологій художньої обробки матеріалів з деревини та ін.;
- класифікацію, види та властивості матеріалів, котрі застосовують у художній обробці деревини та ін.;
- технологію виготовлення виробів з деревини та ін.;
- особливості технологій художньої обробки матеріалів;
- питання експлуатації обладнання та організації праці на художньо промислових підприємствах та в окремих майстернях;
- композиційні закони, прийоми та засоби вираження;
- види та типи орнаментів;

ВМІТИ:

- проектувати та оздоблювати вироби з деревини;
- читати креслення та ескізи; визначати форму і розміри основних конструкційних елементів виробу, який виготовляється;
- перевіряти готовність виробу за технічним малюнком;
- користуватися довідковою літературою і технічною документацією.
- реалізувати у практичній діяльності теоретичні основи художніх промислів;
- пропагувати народні традиційні техніки оздоблення матеріалів при виконанні творчих, художніх виробів;
- визначати за зовнішнім виглядом виробу його регіональну приналежність;
- враховувати особливості та добирати матеріали при виконанні творчих робіт;
- визначати послідовність виготовлення виробів;
- розробляти та застосовувати різні орнаменти;
- виготовляти необхідні вироби та інструменти для художньої обробки матеріалів;
- оздоблювати деревину;
- виконувати операції ручної і механічної обробки дерева.

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ I. Специфіка деревини як декоративно-художнього матеріалу.

Розділ II. Лозоплетіння.

Розділ III. Художня обробка і опорядження деревини.

Розділ IV. Методика навчання і організація робочих місць.

Розділ V. Техніка художньої обробки деревини та деревних матеріалів.

Розділ VI. Виготовлення виробів за власними проектами.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		Лекції	Практичні	Семінарські	Лабораторні	Самост. робота		Лекції	Практичні	Семінарські	Лабораторні	Самост. робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ I. Специфіка деревини як декоративно-художнього матеріалу.												
Тема 1. Вступне заняття. Заходи з охорони праці й техніки безпеки на робочому місці	2	2										
Тема 2. Фізико –механічні властивості деревини.	2	2										
Тема 3 Декоративно-художні властивості й зображувальні засоби деревини і деревних	2					2						

матеріалів.													
Розділ II. Лозоплетіння													
Тема 4. Лоза як художній матеріал для декоративно-художнього мистецтва	2	2											
Тема 5. Технологія виготовлення виробів з лози	4	4											
Тема 6. Виготовлення виробу з лози	14		10			4							
Розділ III. Художня обробка і опорядження деревини													
Тема 7. Види та характеристики способів художньої обробки	2	2											
Тема 8. Орнаментальний декор (Петриківський художній розпис ,художнє випалювання, металізація)	2					2							
Тема 9. Рельєфний декор. Прорізна різьба	2					2							

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 10. Плосковиїмчаста різьба	2	2										
Тема 11. Рельєфна ,скульптурна та комбінована різьба	2	2										
Тема 12. Яворівська різьба	2	2										
Тема 13. Гравірування	2	2										
Розділ IV. Методика навчання і організація робочих місць												
Тема 14. Послідовність і прийоми навчання техніки художньої обробки і опорядження деревини	2					2						
Розділ V. Техніка художньої обробки деревини та деревних матеріалів												
Тема 15. Художній розпис по дереву	2		2									
Тема 16. Художнє випалювання по дереву	2		2									
Тема 17. Мозаїка, інтарсія та маркетрі	8		6			2						
Тема 18. Гравірування. Металізація виробів	4		2			2						
Тема 19. Коренепластика	4		2			2						
Розділ VI. Виготовлення виробів за власними проектами												
Тема19. Практична робота. Виготовлення виробу до державного екзамену. Пошук теми. Ескізування.	6		4			2						
Тема 20. Підбір матеріалів. Розмічання. Виготовлення та підготовка деталей виробу	10		8			2						
Тема 21. Виконання роботи (різьблення, інкрустація)	10		8			2						
Тема 22. Опорядження виробу	2		2									
Тема 23. Аналіз та обговорення виробів. Підсумкове заняття	2		2									
Всього	60	18	48	-	-	24						

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Вступне заняття. Заходи з охорони праці й техніки безпеки на робочому місці	2	
2	Тема 4. Лоза як художній матеріал для декоративно-художнього мистецтва	2	-
3	Тема 5. Технологія виготовлення виробів з лози	4	-
4	Тема 7. Види та характеристики способів художньої обробки	2	
5	Тема 10. Плосковий часта різьба	2	
6	Тема 11. Рельєфна ,скульптурна та комбінована різьба	2	
7	Тема 12. Яворівська різьба	2	
8	Тема 13. Гравірування	2	
	Разом	18	

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Тема 6. Виготовлення виробу з лози	10	-
2.	Тема 15. Художній розпис по дереву	2	-
3.	Тема 16. Художнє випалювання по дереву	2	-
4.	Тема 17. Мозаїка, інтарсія та маркетрі	6	
5.	Тема 18. Гравірування. Металізація виробів	2	-
6.	Тема 19. Коренепластика	2	-
7.	Тема 19. Практична робота. Виготовлення виробу до державного екзамену. Пошук теми. Ескізування.	4	-
8.	Тема 20. Підбір матеріалів. Розмічання. Виготовлення та підготовка деталей виробу	8	
9.	Тема 21. Виконання роботи (різьблення, інкрустація)	8	-
10.	Тема 22. Опорядження виробу	2	-
11.	Тема 23. Аналіз та обговорення виробів. Підсумкове заняття	2	
Всього		48	

7. Теми семінарських занять

Навчальною програмою не передбачено

8. Теми лабораторних занять

Навчальною програмою не передбачено

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Декоративно-художні властивості й зображувальні засоби деревини і деревних	2	
2	Тема 2. Виготовлення виробу з лози	4	
3	Тема 3. Орнаментальний декор (Петриківський художній розпис ,художнє випалювання, металізація)	2	
4	Тема 4. Рельєфний декор. Прорізна різьба	2	
5	Тема 5. Послідовність і прийоми навчання техніки художньої обробки і опорядження деревини	2	
6	Тема 6. Мозаїка, інтарсія та маркетрі	2	
7	Тема 7. Гравірування. Металізація виробів	2	
8	Тема 8. Коренепластика	2	
9	Тема 9. Практична робота. Виготовлення виробу до державного екзамену. Пошук теми. Ескізування.	2	
10	Тема 10. Підбір матеріалів. Розмічання. Виготовлення та підготовка деталей виробу	2	
11	Тема 11 . Виконання роботи (різьблення, інкрустація)	2	
Всього		24	

9. Індивідуальні завдання

1. Техніка безпеки на робочому місці.
2. Гігієна праці, виробнича санітарія.
3. Фізичні властивості деревини.
4. Механічні властивості деревини.
5. Як проводиться підготовка дерев'яної поверхні для декорування.
6. Назвіть основні способи декорування деревини.
7. Порівняйте спосіб декорування не прозорого оздоблення та фарбування.
8. Як і коли правильно заготовлювати лозу.
9. Які властивості лозового прута.
10. Як проводять стругання лозових стрічок та пластин.
11. Які інструменти використовують при лозоплетінні.
12. Виготовлення шаблонів.
13. Вивчення особливостей плетіння.
14. Виготовлення круглого дна.
15. Які особливості художньої обробки деревини в давні часи.
16. Складові частини композиції.
17. Вивчення особливостей та прийомів петриківського розпису.
18. Виконання петриківського розпису.
19. Особливості яворівського розпису.
20. Вивчення особливостей розпису Карпат і Прикарпаття.
21. Різновиди випалювання.
22. Інструменти та особливості роботи.
23. Декоративні особливості різьблення.
24. Прийоми роботи-футчиком.
25. Робота ножем-косяком.
26. Різьблення ліній півкруглими стамесками.
27. Різьблення ліній великих орнаментів.
28. Вивчення особливостей яворівського різьблення.
29. Виконання яворівського різьблення.
30. Виконання скобкового різьблення.
31. Виконання геометричного різьблення.
32. Методи імітаційного опорядження.
33. Відмінності між прозорим і не прозорим опорядженням.
34. Планування процесу виготовлення виробу.
35. Організація робочого місця.
36. Основні вимоги до виробничого освітлення.
37. Мотиви петриківського розпису.
38. Перенесення рисунка на поверхню можна кількома способами.
39. Техніки виконання мозаїки.

40. Виконання маркетрі.
41. Виконання інтарсії.
42. Виконання інкрустації.
43. Популярні методи гравірування.
44. Виготовлення виробів з гілок.
45. Виготовлення проекту до державного екзамену.

10. Методи контролю

Захист рефератів, студентських проектів, взаємоперевірка індивідуальних завдань, перевірка практичних завдань, самостійна робота над індивідуальними завданнями, залік.

11. Перелік контрольних питань

1. Техніка безпеки на робочому місці?
2. Гігієна праці, виробнича санітарія?
3. Які властивості деревини належать до фізичних?
4. Які властивості деревини належать до механічних та технологічних?
5. Яке значення має колір деревини?
6. Яке значення має здатність деревини до гнуття?
7. Як розвивалося лозоплетіння?
8. Що можна сказати про розвиток лозоплетіння в сучасних умовах?
9. Які є способи обробки прутів?
10. Як підготовлюють пруту до обкорювання?
12. Які особливості простого плетіння?
13. Які особливості простого плетіння за кілька стояків?
14. Для чого використовують плетіння загинів?
15. Які різновиди загинів відомі?
16. Що можна розповісти про художню обробку деревини в часи, близькі до сучасності?
17. Складові частини композиції?
18. Які прийоми композиції?
19. Які є засоби композиції?
20. Що можна розповісти про петриківський розпис?
21. Які елементи петриківського розпису вам відомі?
22. Що відомо про яворівський розпис?
23. Що можна розповісти про символіку писанок?
24. Правила техніки безпеки при випалюванні?
25. Різновиди випалювання?
26. Інструменти та особливості роботи?
27. Що таке текстура при випалюванні?
28. Які особливості контурного різьблення?
29. Які особливості яворівського різьблення?
30. Які особливості тригранно-виїмкового різьблення ви знаєте?
31. Які особливості гуцульського різьблення ви знаєте?
32. Які види рельєфного різьблення вам відомі?
33. Назвіть особливості видів рельєфного різьблення?

34. Які існують види оздоблення деревних виробів?
35. В чому полягає підготовка поверхні під опорядження?
36. Які особливості проектування?
37. Які методи творчості використовують при проектуванні?
38. Результати методу проектування?
39. Які є способи перенесення малюнка на поверхню?
40. Які види мозаїки розрізняють?
41. Особливості різних видів мозаїки?
42. Який вид мозаїки називають інтарсією?
43. Який вид мозаїки називають маркетрі?
44. Технологія виконання інтарсії?
45. Технологія виконання маркетрі?
46. Види та способи гравірування?
47. Матеріали для гравірування?
48. Інструменти та приспособлення для гравірування?
49. У чому полягає специфіка виготовлення коренепластики?
50. Яка послідовність роботи над виробом і створенням майбутнього образу?
51. Перерахуйте, основну найбільш поширену, тематику лісової скульптури

12. Критерії поточного оцінювання знань та вмінь студента

Критерії оцінювання знань та вмінь студента являють собою систему вимог у вигляді опису та кількісних вимірників рівня знань та вмінь студента, які підтверджують набуті ним компетенції. Критерії оцінювання знань та вмінь студента за результатами вивчення навчального матеріалу дисципліни «Художня обробка матеріалів» наведені нижче:

Критерії	Оцінювання за 4-бальною шкалою
1. Глибокі знання навчального матеріалу, що містяться в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах. 2. Вміння чітко, лаконічно, логічно, послідовно доповідати і відповідати на поставлені питання. 3. Вміння застосовувати теоретичні положення при розв'язуванні тестів, задач та практичних завдань, виконанні самостійної та індивідуальної роботи.	«відмінно»
1. Міцні знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах. 2. Вміння аргументовано відповідати на поставлені питання. 3. Вміння застосовувати теоретичні положення при розв'язуванні тестів, задач та практичних завдань, виконанні самостійної та індивідуальної роботи.	«добре»
1. Слабкі знання навчального матеріалу дисципліни. 2. Неточні або недостатньо аргументовані відповіді на поставлені питання з порушенням послідовності їх обґрунтування. 3. Слабке застосування теоретичних положень при розв'язуванні задач, практичних завдань, виконанні самостійної та індивідуальної роботи.	«задовільно»

1. Незнання значної частини навчального матеріалу дисципліни. Незнання основних фундаментальних положень. 2. Суттєві помилки у відповідях на питання. 3. Невміння орієнтуватися при розв'язуванні задач, практичних завдань, виконанні самостійної та індивідуальної роботи.	«незадовільно»
--	-----------------------

13.Методичне забезпечення

1. Навчальна програма з дисципліни «Охорона праці» для студентів освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» за освітньо- професійною програмою «Виробництво харчової продукції» за спеціальністю 015.37 «Професійна освіта. Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології» за галуззю знань 01 Освіта/Педагогіка
2. Робоча програма з дисципліни «Художня обробка матеріалів».
3. Конспект лекцій.
4. Пакет завдань по виконанню практичних робіт.
5. Пакет завдань по виконанню самостійних робіт.
6. Пакет завдань по виконанню комплексної контрольної роботи з дисципліни «Художня обробка матеріалів».

14.Рекомендована література Базова

- Б.М.Тимків, К.М.Кавас Виготовлення художніх виробів з дерева. Ч.1, 2.
Г.Я.Федотов Волшебный мир дерева.
А.С.Хворостов Декоративно-прикладное искусство в школе.
В.А.Барадудин Сельскому учителю о народных промыслах.
К.В.Бобрищев Секреты народного ремесла.
Х.И.Махмутова Роспись по дереву.
Б.П.Осмачкин Сувениры своїми руками.
А.М.Коноваленко Мозаика из дерева.
В.Г.Буриков, В.Н.Власов Домовая резьба.
М.І.Тимків Усі уроки трудового навчання (хлопці) 5-9 клас.
Вироби з деревини.
Р.М.Лещук, В.М.Гащак Усі уроки трудового навчання (хлопці) 7-9 клас.
Варіативний модуль.
М.Б.Романовська Метод проектів у виховному процесі.
Б.М.Терещук Трудове навчання. Навчально-методичний посібник.
7 клас.
252
Методика навчання учнів 5-9 класів проектування в процесі вивчення технологій обробки дерева і металу за редакцією О.М.Коберника та В.К.Сидоренка.
Б.М.Тимків, Ю.О.Туранов, В.В.Понятишин Технології. Деревообробка.
Журналы Школа и производство.
Є.А.Антонович, Р.В.Захарчук-Чугай, М.Є.Станкевич Декоративно-прикладне мистецтво.
О.Ф.Стеченко. Лозоплетіння.
К.Эрнандес,Е.Паскуале. Плетение из лозы.

Е.Р.Донец,Р.А.Рачков. Плетение из лозы и лыка.
Б.Мейнард. Плетение.
П.Романелли Плетение из прутьев.
В.А.Таболин Ажурная лоза.
В.Козлов Плетение из ивового прута.
А.Котельников Методическое пособие по лозоплетению.
К.К.Миринаускас Изготовление плетеных изделий.

15.Інформаційні ресурси

www.retivskaya.ru www.strav.iatp.by www.domovod.net www.rukodelkino.com
www.ito.vspu.net. www.barelef.com.ua www.svoimi-rukami.com.ua. www.reznoe.ru
www.rukotvory.com.ua. www.liveinternet.ru www.trudove.org.ua www.ru-lobzik.ru
www.avega.net.ua www.traditions.ru www.RU.kodelnitza.ru www.mastertree.com.ua

